

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi**

Łódź, dnia lipca 2009 r.

**Pan
Bogusław Artur LECH
Wójt Gminy Moszczenica**

LLO-410-14-04/2009
P/09/170

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Gminy Moszczenica (zwanym dalej „Urzędem”) w zakresie gospodarowania i nadzoru nad zabytkowym zespołem dworsko-parkowym w Moszczenicy w latach 2004– 2008.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokóle kontroli podpisanym 29 czerwca 2009 r. - Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia brak działań Urzędu zmierzających do zagospodarowania oraz zapewnienia bezpieczeństwa kontrolowanemu zespołowi dworsko-parkowemu - do czego obligują właściciela obiektu przepisy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami², zwanej dalej „uooz”.

1. Prawo własności zabytkowego dworu z XIX wieku wraz z parkiem i budynkiem po dawnej gorzelni w Moszczenicy Gmina nabyła 29 maja 1991 r. na podstawie decyzji byłego Wojewody Piotrkowskiego. Zabytki te ujęte zostały w studium uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego Gminy, które uzgodniono z Wojewódzkim

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.,

² Dz. U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.

Konserwatorem Zabytków („WKZ”). W wyniku kontroli stwierdzono, że w latach 2004-2008 Urząd nie zapewnił warunków określonych w art. 5 pkt 3 uooz mających na celu utrzymanie obiektu zabytkowego w jak najlepszym stanie, poprzez jego właściwe zabezpieczenie i utrzymanie. Ustalono w szczególności, że nie podjęto w tym czasie żadnych działań zmierzających do opracowania dokumentacji konserwatorskiej dworu, określającej stan zachowania i możliwości jego adaptacji, ani też programu prac konserwatorskich i programu zagospodarowania zabytku, wymaganych przepisem art. 25 ust. 1 uooz. W ocenie NIK, wymiana korespondencji dotycząca odwołań od zaleceń pokontrolnych, a zawartych w decyzjach WKZ z 7 września i 30 grudnia 2005 r. nie zwalniała Urzędu z obowiązku wykonania podstawowych prac zabezpieczających. Niepodejmowanie przez Urząd natychmiastowych i skutecznych działań w tym zakresie miało niewątpliwie znaczący wpływ na systematyczne pogarszanie się stanu technicznego zabytku.

2. Na negatywną ocenę Urzędu w kontrolowanym zakresie wpłynął także stwierdzony w toku kontroli brak odpowiednich zabezpieczeń przeciwpożarowych i antywłamaniowych budynku, co mogło mieć wpływ na wybuch pożaru w dniu 25 marca 2006 r. i zniszczenie budynku dworu. Ekspertyza techniczna z marca 2006 r. wykazała, że stan techniczny budynku po pożarze kwalifikuje go do rozbiórki i ponownego odtworzenia. W wyniku przeprowadzonych w toku kontroli oględzin ustalono m.in., że zniszczeniu uległa cała konstrukcja dachu, wewnętrzne stropy drewniane oraz stolarka okienna i drzwiowa, a także instalacja wewnętrzna w budynku dworu. Podkreślenia wymaga fakt, iż wniosek Pana Wójta o skreślenie dworu z rejestru zabytków nie został uwzględniony. W decyzji z dnia 25 marca 2008 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego podnosi, iż w stosunku do przedmiotowego zabytku nie zachodzi żadna z przesłanek wymienionych w art. 13 ust. 1 uooz.. W uzasadnieniu decyzji Minister dodatkowo podaje, że obiekt nie utracił swych wartości decydujących o wpisaniu go do rejestru zabytków, a jego wartość nie została również zdyskwalifikowana wobec nowych ustaleń naukowych.
3. Do czasu kontroli NIK – wbrew postanowieniom art. 87 w zw. z art. 21 uooz - nie opracowano gminnego programu opieki nad zabytkami, określającego m.in. działania zmierzające do zahamowania procesów degradacji zabytków oraz doprowadzenia do poprawy stanu ich zachowania. Prace w zakresie opracowania ewidencji zabytków będącej podstawą do sporządzenia programu opieki nad zabytkami zakończono dopiero w trakcie kontroli NIK.

4. W latach 2004–2008 na naprawę ogrodzenia, zakup tablic informacyjnych, wykonanie ekspertyzy i sporządzenie kosztorysu w związku z pożarem wydatkowano z budżetu Gminy łącznie 5.850 zł.

W sporządzonej ekspertyzie technicznej z 31 marca 2006 r. biegły rzeczoznawca określił koszt odtworzenia spalonych elementów konstrukcji dworu na kwotę 150–200 tys. zł. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Urząd nie ubiegał się, w oparciu o art. 73 i 81 uooz., o dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych.

5. Urząd prawidłowo dokonał wyceny 4 lokali mieszkalnych zlokalizowanych w zabytkowym budynku dawnej gorzelnii, jednakże ich sprzedaży dokonano bez zgody WKZ wymaganej przepisem art. 13 ust. 4 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami³. Informację o dokonanej sprzedaży Urząd przekazał do WKZ w trakcie kontroli NIK. Okresowa inwentaryzacja zabytków prowadzona była z zachowaniem wymogów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) ustalenie w porozumieniu ze służbą ochrony zabytków rzeczowego zakresu prac niezbędnych do odtworzenia spalonych elementów dworu,
- 2) opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami stosownie do postanowień art. 87 uooz ,
- 3) podjęcie działań mających na celu pozyskanie środków finansowych na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach i w ich otoczeniu.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

³ Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 4543 ze zm.,

⁴ Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.